

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. V. Fidem Christo, veniam debemus inimico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Dilectus igitur non exaggerare, non vindicare, sed excusare, aut saltem extenuare, ac condonare injurias: non est faciendus mons de granulo, nec de rivulo mare. Dimittamus aliis & dimitteretur nobis. Talem in nos Deum sentimus, quales in alios fuerimus.

§. I V. Precatio Christi, fidem impetravit Latroni.

Hæc Christi oratio (Dimitte illi) innocentem & sanctum oratorem ostendit. Hæc Numini divino summe placuit, & verò etiam efficacissima fuit, ut ad eas voces, quod Nazæorum evangelium memorat, aliquot millia Judæorum ad crucem stantium, innocentiam Christi agnoverint. Hæc ipsa oratio aliis illi obstinatissimis respiciendi spatium quadraginta annos impetravit. Sed his omnibus missis, latronum alter nobis considerandus, quem Christi pro hostibus deprecatio misericordè traxit ad beatissimam vitæ clausulam. Post istum namque supplicem Christi libellum, tanta fidei argumenta tibi exhibuit latro, ut rectè dixeris: Nescio an à mundo condito magis rarum & memorabile fidei exemplum umquam extiterit. In Christi schola hic reus numquam fuit: repente tamen Apostolis omnibus tandem instructis, aliis mysteria fidei penetravit. Christum in patibulo pendentem adoravit Regem, moribundum hominem vitæ auctorem pronuntiavit, ita profusus ab inferis supra caelos emerit. Quam vegeti, acres, & lyncei profusus fuerint illi oculi, qui vitam in morte, celsitudinem in ruinâ, gloriam in probro, victoriam in exitio, regnum in servitio viderunt? Væ nobis! Christum pendentem & omnibus execrabilem latro suâ fide in caeleste solum evertit: Væ nobis! qui scimus hunc ipsum Dominum à dextris Dei confidentem, ab omnibus adorandum, si non assidue ac reverenter suscipimus & veneramus.

Latro respiciens non nisi cum crucifixi locutus, Christum defendit, seipsum accusavit, socium reprehendit. De Christo liberè pronuntiavit: *Hic nihil mali gestit*. Illustre bene moriendi documentum. Cum fatanas sub vitæ finem nostra nobis peccata objecerit, non exculemus, nec extenuemus, sed Christum monstremus, cum hoc ipso latronis elogio: *Hic verò nihil mali gestit*. Seipsum potro accusans, *Nos quidem justè, ait, nam digna factis recipimus*. Aperta & submissa scelerum confessio. Proprium est electorum amare justitiam, etiam asperè tractantem. Rex David & Mauritius Imperator in ipsis supplicis: *Iustus es Domine*, inquit, & rectum iudicium tuum. Magna pars venit, fateri crimen. Deinde hic ipse Christi causidicus socium reprehendens: *Neque tu, inquit, times Deum, quod in eadem damnatione es*. Latro alter homo perditissimus, furiosè obstinationis fuit exemplum. Hunc neque Christi patientia & charitas, neque socii exemplum & admonitio, neque proprium supplicium, nec omnia prodigia Christo conjugere poterunt. Neque tu times Deum? neque crux & extrema necessitas timorem Dei persuadeat? jam jamque stabimus ante tribunal Dei, & tu etiânum ludis? Perditus est, quem pœna non emendat. Minutium protervi & frontis perfidiae liberi sunt, qui cum castigantur, rident, aut obgannunt.

Latro demum: *Domine, inquit, memento mei, cum veneris in regnum tuum*. Exiguam gratiam modestissime petit. Deus, quanta fides! Petrus negat, Thomas dubitat, discipuli Emauentem proficiscentes pœne desperant, latro in ipso crucis tormento & scandalo credit. Hanc fidem Athanasius non immeritò admiratus dixit: *Crucifigitur ut latro, & efficitur Evangelista*. Nam hominem capitis damnatum, ab omnibus irrisum, jam moriturum, orbis dominum agnoscat: *Domine, memento mei*. Quid minus rogare potuisset? Solam sui memoriam flagitavit. Memoria nobis lenta, segnis, mala, quæ nos

Tom. II.

A sapissime desistit, quod in omni genere peccati sit, cum quis sui ipsius oblitus, contemptus, De lege, diabolo se vendit pretio levissimo. Ab orbis origine nomen nobis est *Pulvis*. Et hujus nominis nostri identidem obliviscimur. Quando igitur memoria toties & tam foedè labat, ut quis caeli, inferorum, Dei, sui ipsius immemor, in varium nefas ruat, optimè precamur: *Memento mei Domine*: Addit latro: *Cum veneris in regnum tuum*. O quantum brevi tempore profecit hic crucifixus, qui in scholâ Christi Syllabarius vix prima elementa nôsse visus est; ac ille jam Theologus, aliam & meliorem post hanc vitam, beatitudinem æternam prædicat. Reges nostri dam vivunt, imperant, cum vitâ definit imperium. At latro vitum juxta se pendentem æternitatis regem adorat. Liceat hic cum Augustino quarere: *Dic ô latro, Aug. serm. ubi thronus ex Sapphiro, ubi Cherubim & exercitus caeli, ubi in Parasce. corona, sceptrum, purpura, ut eum dicas regem caeli: Videte coronam aliam quam spinarum, aliud sceptrum quam clavos, aliam purpuram quam sanguinem, thronum alium quam crucem, ministros alios quam carnifices? Quid ergo hic regium vides? Obstupescenda igitur hæc fides, tali loco, tali tempore. Pater deserit, Mater fiescit, Angelorum nullo apparet, Joannes & Magdalena juvare nequeunt, Apostoli pridem diffugerunt, Romani mident, Judæi probris & maledictis configunt; latro solus sit Christi patronus, infontem, regem proclamat. Magna fuit fides Magorum ab oriente venientium, & puerum in stabulo adorantium, major latronis in patibulo hominem & Deum venerantis.*

Magdalena propensè credidit, quia miracula vidit, conciones audiit, domesticum sororis exemplum habuit. Itam credidisse quid mirum? Deum folio confidentem, Seraphiniâ cinctum vidit, trisagion illud Sanctus, sanctus, sanctus, audiit. Longè alia & ab aliis diversissima addidit latro & vidit. Petrus credidit, quia Christum aquâ inambulantem vidit, in cruce natantem sanguine non vidit. Joannes & Jacobus crediderunt, quia Christum in Thadore, forâ caelesti radiantem viderunt; vox, vultus, vestis, Moyses & Elias testabantur eum hominem homine multo esse majorem. Hic omnia contraria. Hinc præci Patres hanc latronis à præcis fidem mirati satis nequeunt. Chryostomus interrogans: *Videt in cruce pendentem, inquit, & orat quasi in caelis sedentem: Judæi crucifigunt, qui legem noverunt, & tu latro unde talia philosopharis? Prodigiolum fuit prodigium hic latro*. Videte, obsecro, quam suaviter cygnea Christi modulatio prima faxem latronis pectus expugnârit, & hominem cædibus assuetum eò perduxerit, ut Arnoldus Carotenis Abbas cenfeat latronem in Luciferi sedem evectum. Deo id non difficile, nobis incertum, eo tamen nomine non incredibile, ut Luciferi superbia tantò majore notaretur ignominia, quanto dissimilior Angelo, eam sedem occuparet latro. Sed quis in hoc singulari homine patibulato tantam fidem excitavit? Singularis Dei gratia excitata. Dei gratia, Christi precibus impetrata, Christi amore in hostes, summâque ejus patientiâ, & vitis prodigiis aucta.

§. V. Fidem Christo, veniam debemus inimico.

Christo igitur fides, venia debetur inimicis & ignorantia. Fides excitatur & crescit, si ea omnia quæ passus est Christus, faciamus nobis præsentissima, velut hodie facta; tamquam si cruci aditemus, cernamus & audiamus omnia. Horum omnium imagines sibi ad arbitrium proponere nequaquam difficile est animo, qui quidquid vult sibi depingit. Hebdomade majore varia est Christianorum devotio. *Sed fides*, Ambrosio teste, *præcedit devotionem*. 1. Crucifixi Christi effigiem osculamur: Præcedat Fides, & cogitet fidelis: Domini mei crucifixi pedes imos millies oscularer si possem, ergo statuer ac imagini Christi osculum figo quod Christo ber.

L I 2

ipfi

ipli aequo. 2. Cenotaphia obimus: Fides præcedat, ut nihil curiositate, sed cordis in Christum inflammata sentia queramus. 3. Officiis divinis interfumus, interfit pariter & fides: noxas commissas intimè doleamus; ita utamur firmissime non amplius dolenda committere. Sed optima devotio est, Domino Jesu crucifixo ea omnia, quæ quisque ad vitam finem passurus est, amantissime ac liberalissime offerre. Cuius hic dicendum: Ego quidem iuste (et si plurima patiar) nam digna factis recipio. Tu tantum Domine memento mei in regno tuo. Ita fides exercenda in omni devotione verâ. Nam, quod idem Ambrosius monet, *Fides in exercitata ciso languescit, & crebris otiosa tentatur incommodis.* Si paschate peracto nil amplius lubeat pati, si cum latrone improbo de cruce descensum moliamur, si deserta veteres noxas repetamus, fides nimiam in exercitata est, quæ cælum credit sine ulla vi, inter delicias & tripudia, otio ac torpore obtinendum. Chrysostomo teste, *Fides sicutum est, credens omnia patitur.* Hanc fidem in nobis excitamus assidue, ut ea semper viva sit, identidem clamemus: *Memento mei Domine in regno tuo.*

Ambros. in
Epsal. Beati
immaculati.

Chrysost. in
epist. ad
Ephes.

Ita Salme-
ron 20m. 10.
tract. 40.
militi p. 333.

August. lib.
de civibus.

Veniam
debemus
inimico:
Exemplo
demon-
stratur.

Vbi crux ea
hodieque
servatur.

Math. 6. 18.
vers. 35.

Percontetur fortassis nonnemo: Num ille, quem delictorum nondum penitet, aut qui iudicari se gravioribus peccatis obnoxium, hac precariuncula juvetur? Putem ego juvari. Saltem impetraret lumen ad agnoscendas culpas, & accusandum seipsum, verteretque commertam penam in correctionem paternam, citiusque ad Christum rediret. Itaque qui Christi cruciatus cum sensu & fructu cupit expendere, in seipso fidem excitet animetque. *Malo,* inquit *Cyprianus, peccare in fide, quam bene agere extra fidem.* Ille apud Deum plus habet loci, si Augustino credimus, qui plus attulit non argenti, sed fidei. Cum dilectione fides Christiani, sine dilectione fides diaboli. Fidem debemus Deo.

Veniam debemus inimico. Non solum Christus voce ac exemplo præit, *Pater dimitte illis, sed omnes Christi imitatores. Rem oculis subjicimus.* Anno Christiano millesimo quadagesimo Joannes Gualbertus, patria Florentinus, gente nobilis, armigero stipatus Florentiam urbem patriam petivit, in angusto colle obvium habuit cognati sanguinis homicidam. Gualbertus mox in iras assurgere, gladium stringere, & hostem patricidam velle confodere. Quid ageret miser inter aram & saxum deprehensus? ad genua irati procubuit, oravitque per Christum Jesum crucifixum, qui de cruce pro hostibus orasset, veniam daret delicto, & hanc unam noxam ignosceret. Expugnavit animum brevis eloquentia. Joannes iram & gladium statim posuit, hominemque, ut Pater filium prodigum, complexus in amicitiam recepit. Exemplum in tali gente obstupescendum. Sub hæc Joannes in *Adem* sacram divi Miniatis abiit, & templi medio coram icone Christi crucifixi genua submisit. Hic imago certâ fide oculorum, capite annuit, habuitque gratias, quod inimico sui causâ veniam non negasset. Hoc ita loquitur Gualbertum, ut in Cænobio S. Miniatis inter reliquos religiosissimè deinceps vixerit. Quam luculentè monstravit hic Deus, sacrificium sibi longè gratissimum esse, inimico ignoscere. Quid vos ad ista homines saxei, cautibus duriores, quibus suavius videtur mergi flammis & æternum perire, quam inimico ignoscere. Precante iudice, teo non ignoscitis rei? Tantus è cruce orator, tot ora vibrans quor vulnere, non persuadet? Imago lignea se movere, vos duratis? Annuit Christus, vos abnuitis? Paratum in vos fulmen jam minatur; sententia jam lata est Christi ore: *Sic & Pater meus cælestis faciet vobis, si non remisertis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.* Iis omnibus, qui vos quoquo modo læserunt, ignoscere; corpori, animo, famæ, fortunis consultissimum est.

§. VI. Inimicis ignoscere, corpus, animum, famam, fortunas juvat.

ET primò quidem juvat corpus. Veteres quandoque Martem inungebant. Stabat Mars armatus, vultu acerbo & truculento, nube atrâ cinctus, & solum ipse pectus pugione hauriebat. Atra nubes iram & vindictam; pugio inimici odium adumbrat. Hoc pugione homo vindictâ cupidus suum ipse pectus confodit seipsum, dum odit alterum, consumit, ita omnem sibi valetudinem & vitam violenter eripit. Quanti, quos familiariter novimus, occulto hoc animi morbo sunt percussit; odiis & simulatibus contabuerunt. Hoc enim facit vindictâ, quod vipera, quæ ut vivat, matrem occidit, dum ventrem rumpit ut exeat. Oro te, quid delectationis præstat vindictâ, quæ prius vindictâ appetentem, animi quiete, sapientissimè corporis etiam valetudine privat, quàm hosti nocet.

II. Inimicis ignoscere juvat animum. Summi benefici est à Deo adoptari pro filio. Huic impetrandæ dignitati nil magis conducit, quàm inimicos diligere. Apertissime Christus, *Diligite inimicos vestros, ut sitis filii patris vestri, qui in cælis est.* Quid cepturionem movet exclamare publicè, *Verè hic homo Filius Dei erat?* Christus pro hostibus oravit, & cum clamore expiravit. Hæc aliquid divini sapiunt. Deinde Deus semper severissimè punit tam cupidos vindictæ, ut quæ amori Christiano maximè adversatur. Hinc divinâ lege rejectus à sacrificiis camelus, quia læsus vindictâ fuit. Hinc ericicus, accipiter, milvus, aliæque prædatrices volucres facis exclusæ, quia cum offenduntur, acerrimè vindicant. Hinc Aman Mardocheum ultioni mactaturus, in suâmet crucem est appensus. Apis pungens & aculeum in vulnerem relinquens, perdit vitam: Ita sibi omnium maximè nocet, qui aliis nocumentum inferre studet ulciscendo. *Gladius eorum intrat in corda ipsorum, & arcus eorum confringitur.*

III. Famæ ac honori plurimum conducit inimicis promptè ignoscere; Nihil enim honorificentius, quàm ut res creata pro suo modulo assimilet creatorem, cuius natura & ingenium est inimicis benefacere. At nihil, ais, hoc dedecori est, mea tam ignaviter tueri, nec audere improbitati alienæ resistere. Ohe, quid dicis, homo nequam; gravissimum in fidem error est, ita sentire. Dei legem observare, nullius laudem aut honorem temerari. Si quis viro nobili pedes & manus ligato colaphum infringat, quos fortitudinis laudè dixerit ereptam sic vincit? eum potius qui vincitum aggressus est, pendendi facti arguet. Dei lex est, non vindicare injurias, hæc ligamur lege; quis jam inhonestum & turpe dicat ligatis, si cæsi non resistant? Illud potius probrosum tibi est, si alii de te ita loquantur: Homo est angustissimi pectoris, nec venulam habet generosorem ullam; nihil concoquere, nihil perpeti potest; vix tactus fuit. At contra magnarum virium est, negligere lædentem, regium est ignoscere. Saul Davidi vaticinatus. *Scio, inquit, quod certissimè regnaturus sis, & habiturus in manu eua regnum Israel.* Unde obsecro scivit? Ex inusitata mortuum mansuetudine.

IV. Fortunas auget, inimicis ignoscere. David, quem dixi, nec militem copiosum, nec dives ærarium habuit; penes Saulem ista erant. Nihilominus David ærarium, militem, unaque regnum acquisivit. Quibus artibus? Incredibili amore in hostes; hoc stratagemate Saulem debellavit, urbes cepit, in solium evasit. Cur autem Sauli adeo parceret, hæc assignavit causam: *Quia Christus Domini est.* Nos omnes, licet pessimi, non olivarum liquore, sed Christi sanguine uncti sumus. Hinc certè, qui Christianum affligit, in Christum lævit. Eadem verò mensurâ, quâ mensi fueritis, remetietur vobis. Si lævit, inquit, in Christum lævit, in Christum lævit. Tales ego ulnas è panno, corio,

Emenda-
rentur
venia
inimicis
dicitur
1. Jura
corpus.

1. Jura
animam.

1. Jura
animam
& 41
idem 2. 33
vers. 34.

1. Jura
plurimum
conducit.

1. Jura
auget.

1. Jura
auget.

1. Jura
auget.

1. Jura
auget.